

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD:

Det är naturligtvis en fördel att ha arbetat med ett liknande projekt. Men trots kraftiga dimensioner kan nästan alla klara jobbet.

TIDSÅTGÅNG:

Klart på en helg om ni är två och arbetar effektivt.

PRISBILD:

Man kan få lusthus som byggsats för 15 000 kr och uppåt. Vår lyxmodell kostade 30 000 kr, men då ingår allt – ja, t.o.m. spiran till taket.

Lusthus på en helg

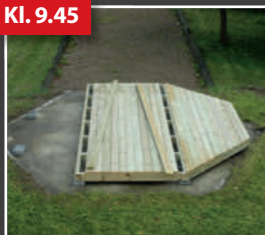
Den kloke hemmahantverkaren planerar sitt jobb och köper lusthuset som byggsats. Det blir lika billigt som lösvirke och bygget går otroligt mycket snabbare. Och då får man tid över att njuta av sitt färdiga lusthus!

Lördag – kl. 7.00

Samtliga delar till lusthuset är på plats.

Kl. 9.45

De tre sektionerna till golvet skruvas ihop.

Kl. 10.45

Den första väggen reses med snedsträvor.

Kl. 11.30

Följande väggar skruvas snabbt fast med beslag.

Kl. 12.30

Öppningsbara fönster sätts på baksidan.

Det handlar egentligen om tid, för den svenska sommaren är kort och inte alltid så pålitlig. Om vi vill vänta på fint väder med varmt i luften innan vi sätter oss i trädgården för att fika så kan vi få vänta länge.

Det är då vi börjar drömma om ett litet lusthus som vi kan förlänga sommaren med. Ett lusthus som vi kan gå in i när himlen öppnar sig. Ett lusthus vi själva kan bygga. Och det ska naturligtvis vara av virke vi själva har valt på brädgården. Virke som vi sedan sågar och hyvlar, fäster och skruvar, slipar och målar. Men man kan ju använda den korta semestern till annat än att räkna ut hur delarna ska bearbetas för att passa ihop. Och medan vi tänker går tiden. Hösten närmar sig och vi har inte kommit längre än till drömmen – och kanske en grundplatta. Nej, vi satsar i stället på en byggsats!

Den byggsats vi valde kostar 30 000 kr, men då ingår allt: tak, beslag, handtag, lås, spira på taket och fönster och dörrar. Det kanske först låter dyrt, men fönster och dörrar är dyra. Och det var länge sedan lösvirke var nästan gratis. Det bästa av allt är ändå att det endast tar två dagar att bygga lusthuset, och sedan kan du njuta av det hela sommaren.

Kl. 14.45

Den sista väggen är en karm med en dubbeldörr.

Söndag – kl. 8.00

Takstolarna sätts ihop på marken.

Kl. 11.45

Hela takkonstruktionen lyfts upp på en gång.

Kl. 14.45

Takskivorna läggs och väggarna görs klara.

Kl. 16.45

Lusthuset är klart – endast målning återstår.

**Lördag kl. 7.00
– alla delar har kommit**

”Man har lust att köra igång direkt,
men det är klokt att först läsa
anvisningarna och räkna delarna.”

DETTA HAR ANVÄNTS

Material:

- 1 lusthus i byggsats, modell Lisa på 8,2 m² från Grästopstugan www.grastorpstugan.se tel. 0514-310 10
- 9 grundstenar (vi använde

stenar, ibland kan det behövas betongplintar)
• Färg, lusthuset är oljebehandlat vid leverans
• Board till invändig beklädnad, från Panelskivan

www.panelskivan.se
tel. 0651- 410 61

Specialverktyg:

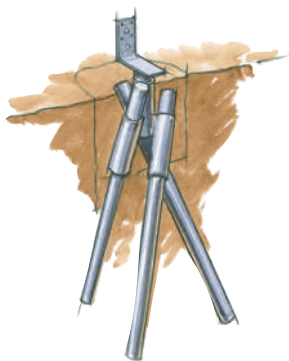
- Plåtsax och falstång
- Bågfil
- Stege eller ställning

Om lusthuset ska förankras i marken

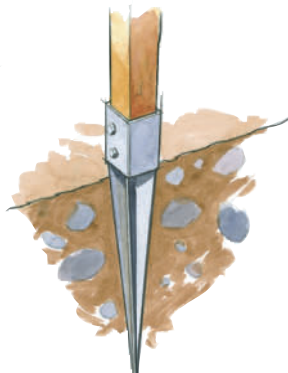
Under normala omständigheter behöver du inte förankra lusthuset. Det står stadigt tack vare den egna vikten. Men om det står i ett utsatt läge, t.ex. där blåsten alltid är hård och där det finns risk att det stormar, så bör du förankra det.

Vårt lusthus står på en gammal betongplatta och vi fäster huset på plattan med byggbeslag, innan vi lägger de sista golvbrädorna.

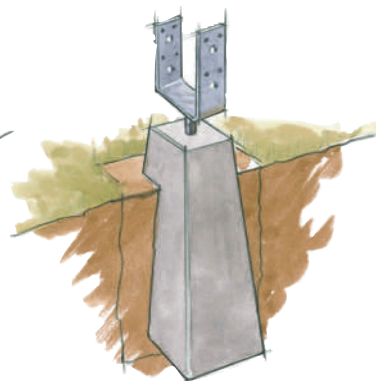
Om du inte har en platta kan du ställa huset på plintar eller liknande, och till höger har du tre alternativ. De kan alla snabbt grävas ner i marken.

Detta beslag har tre ben, och när det har slagits ner i marken spretar de åt var sitt håll och får bra grepp.

Spettet slås ner i marken, där det får hyfsat bra fäste. Ett ”ben” under lusthuset kan fästas i stolpen.

Betongplinten ska grävas ner och därefter justeras stolpskon. En stadig lösning som används mycket.

Golv i tre delar

Det är nästan för lätt att lägga golvet. Det levereras i tre delar och nästan alla golvbrädorna har redan spikats fast!

Det är faktiskt bara två golvbrädor som inte sitter fast, och det är de två yttersta i mittsektionen. Så länge de inte sitter fast kan du skruva ihop de tre sektionerna uppifrån, och det underlättar.

Tillsammans med alla delar till lusthuset fick vi en ritning, och med hjälp av den kunde vi se var de åtta hörnen på huset skulle hamna. De betongstenar som ska lyfta upp golvet från marken kunde sedan läggas på plats. Till sist återstår bra att lägga golvet på stenarna.

VIKTIGT: Huset ska lyftas upp från marken så att det kan cirkulera luft under golvet.

Ett kort vattenpass och en lång, rak bräda blir till ett långt vattenpass.

1 Lusthuset kan stå på marktegel eller betongplattor, men det är viktigt att de tål belastningen av både lusthuset och de personer som kan befinna sig i det. Stenarna kilas upp så att alla hamnar på samma nivå.

2 Golvet läggs på stenarna och därefter kollar vi med vattenpasset att det ligger vågrätt. De två yttersta brädorna i mittsektionen är lösa eller sitter endast fast med ett par dyckertar, så att vi senare kan skruva ihop sektionerna.

3 Sektionerna låses med franska träskruvar. Det går lätt, inte minst för att reglarna är förborrade och för att vi använder spärnnyckel. Trä en bricka på skruvarna så att de inte dras in för långt.

4 När de tre delarna har skruvats ihop till ett helt golv, spikar vi fast de två sista brädorna. Alla skruvar och spikar är märkta och ligger i påsar. Det gör det väldigt lätt att välja rätt spik/skruv.

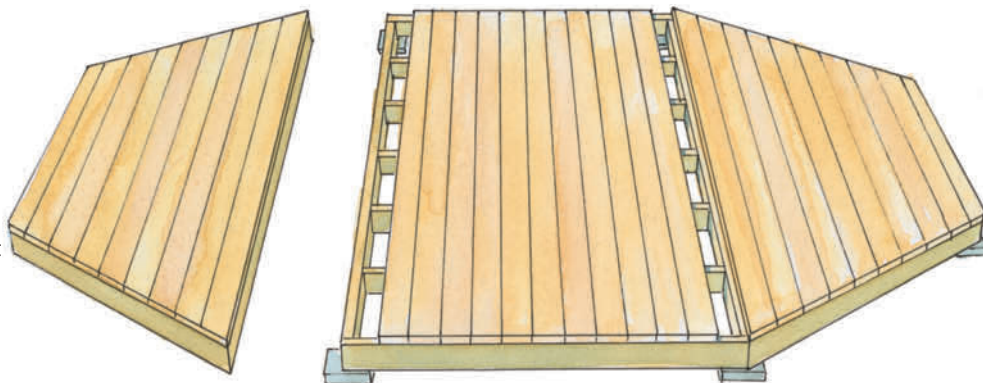
Betongplattan har fel form men den ligger perfekt framför boulebanan.

5 Nu är golvet helt klart – och därmed kan vi fortsätta med själva byggnaden. Det första momentet gick ju enkelt och delarna passade ihop. Vi hoppas resten går lika lätt – och det gjorde det.

Den enkla lösningen: Bygg huset på stenar

Det är lyxigt att bygga ett lusthus ovanpå en gjuten platta. Men om du tittar på bilderna, ser du att plattan är sexkantig. Den gjöts för några år sedan när familjen drömde om ett specialbyggt hus som man skulle bygga i lösverke ...

Plattan ligger skyddad för vinden och det räcker att "ställa" huset på starka stenar, en under varje hörn och en under mitten. Men de måste stå på ett stabilt underlag som exempelvis singel eller kross. Det viktiga är att underlaget är stabilt och plant, så att stenarna inte sjunker av tyngden.

På den ritning som följer med kan du se var de åtta stenarna ska placeras för att hamna under var sitt hörn. Se därefter till att de ligger på samma nivå innan du lägger golvet.

Väggarna sätts ihop

Innan du monterar några väggar måste du noga tänka igenom placeringen på fönster och dörrar. Här är det självklart med dörrplaceringen, då man vill kunna gå in i lusthuset från den sida där boningshuset ligger. Både fönster och dörrar är en del av de självständiga sektioner som sätts ihop med golv, tak och följande väggsektion med tre beslag.

De två öppningsbara fönstren bör vara mitt emot dörren, och här passar det extra bra eftersom de då hamnar mot boulebanan. Då får man närbild och överblick över sommarens matcher.

1 Vi bär fram den första väggsektionen och skruvar fast beslag i den ena kanten. Beslagen gör monteringen av väggpartierna okomplicerad och snabb. Alla mått och avstånd finns med i monteringsbeskrivningen.

2 Res den första sektionen och stöd den med två strävor som är väl förankrade i marken. Låt gärna väggen luta lite mot strävor, så det inte finns någon risk för att väggen välter framåt. Blåser det är det bäst att låta någon hålla i väggen.

3 En ny sida bärs fram, förses med beslag, reses och skruvas ihop med den första sidan. Båda sektionerna ska stå så exakt som möjligt, men skruva inte fast någonting i golvet ännu utan vänta med detta för att kunna justera i sidled.

4 En efter en bärs sektionerna fram. Sakta växer lusthuset fram, men även om vi placerar sektionerna så noga som möjligt väntar vi med att fästa dem i golvet. Vi ser dock till att de står exakt så som angivits i monteringsanvisningen.

5 Den fönstersektion som monteras på baksidan behandlar vi precis som de övriga sektionerna. Det enda som saknas är handtag, men dem väntar vi med att montera tills vi har målat fönstren.

VIKTIGT

Skydda delarna mot regn innan de monteras. Om det t.ex. skulle komma vatten på boarden som utgör innerpanel, så slår den sig genast. Fuktiga delar kan dessutom vara svåra att få på plats eftersom de kan ha svällt.

TIPS

Det är bra med en medhjälpare. Det är så lätt att bygga lusthuset att en rutinerad hemmahantverkare klarar det ensam, men det är en stor fördel att vara två. Då kan den ena hålla medan den andra t.ex. skruvar.

6 När alla delar har monterats, justeras placeringen så att de står lika långt från kanten på golvet. Det är viktigt att delarna står exakt eftersom detta påverkar takkonstruktionen, som har fasta mått med lika avstånd mellan takreglarna.

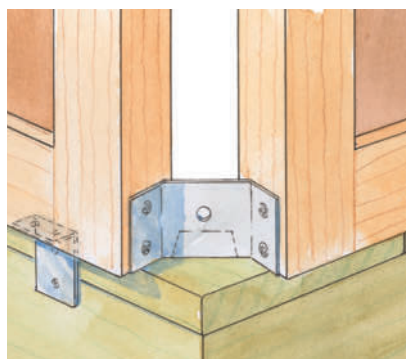
7 Nu kan vi äntligen skruva fast väggarna i golvet. Det görs mycket enkelt genom att dra en skruv genom den nedre delen av de vinkelbeslag som håller ihop sektionerna. Även nu ser vi på påsarna vilken skruv som ska användas.

Lördag kl. 13.00
– dags för en schön fikapaus

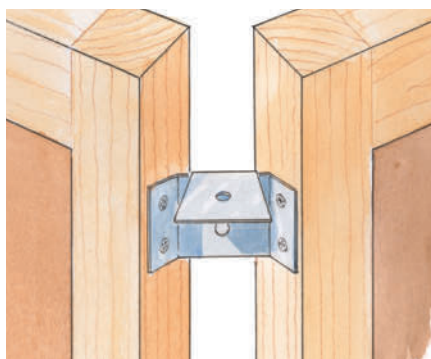
”Medan vi får en kopp kaffe går vi igenom alla detaljerna en gång till. Det är viktigt att man har koll på sakerna.”

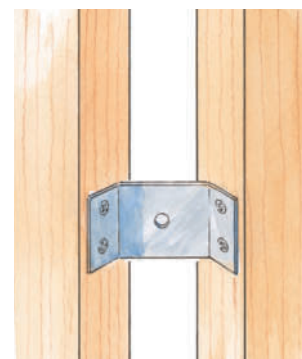
Tre beslag håller ihop väggar och golv

Med vinkeljärnet fästs sektionerna i golvet. Det andra beslaget håller ihop två sidor.

Beslaget med den sneda tredje fliken håller ihop två sidor. Det utgör sedan stöd och fäste för en av taksparrarna.

Det enkla beslaget används mellan två sidor. Hålet i mitten används när listerna mellan sidorna monteras.

Sparrarna fästs

Hela takkonstruktionen sätts ihop på marken, innan den lyfts upp och läggs ovanpå de resta väggsektionerna. Förhoppningsvis passar den ...

Alla delar är färdigsågade och ska bara monteras. Ett specialbeslag med en flik för varje taksparr gör det mycket lätt att sätta ihop taket. På kortändan av sparrarna fästs en tunnare regel som är sågad i vinkel. Här är det viktigt att hålla alla delar i rätt position för att reglarna ska passa ihop. Har man några kamrater som ställer upp och håller så blir det hela mycket enklare.

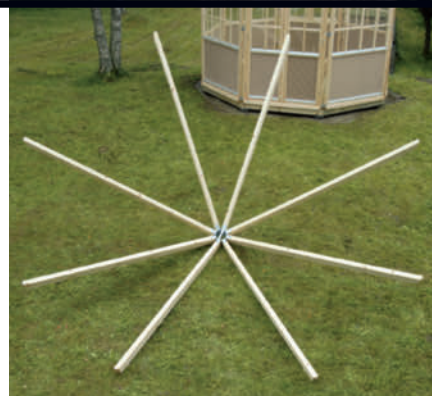
När hela takkonstruktionen är klar och har lagts på plats, fästs en tvärgående regel i varje sektion.

Takbeslaget är bokstavligt talat centrum i taket.

1 De åtta sparrarna skruvas fast en efter en i takbeslaget. Det går naturligtvis lättast om man är två om jobbet, och om man dessutom har ett par bockar som sparrarna kan vila på.

2 Det ser kanske klenst ut, men när alla skruvarna har dragits i kan du lyfta alltsammans i takbeslaget (om du orkar).

3 Takfotsbrädan och sparrarna måste fixeras mycket noga när de skruvas ihop. Och när alla takfotsbrädor är på plats blir takkonstruktionen så stabil att den kan lyftas upp ovanpå väggarna.

4 Takkonstruktionen är på plats och justeras noga innan den skruvas fast i de översta beslagen. Men först mäts avståndet mellan takfoten och väggen runt om. När detta är lika, ligger taket i mitten.

5 Som stöd för takplåten skruvar vi en tvärgående regel i varje sektion. Takplåten skarvas på mitten och fästs på reglarna. Även dessa är klara och bara att skruva dit. De fästs med små vinklar.

Taket läggs på

Det behöver inte orsaka problem att lägga tak. Takplåtarna är skurna och färdigbockade för att passa mellan plywoodremssorna i taksparrarna. Skarven mellan plåtarna tätas med skenor som kläms ner över de uppåtvända kanterna. Vi ska bara vara noggranna.

Det enda problemet vi räkar ut för är att det är svårt att nå. Det är långt från marken till underkant av taket och det är långt från takfoten till toppen av taket.

Att arbeta från stege är både besvärligt och i vissa fall farligt. En lätt aluminiumställning har man alltid behov av, t.ex. vid fönsterrenovering, byte av hänggräddor, husmålning mm. går även att hyra för en helg.

1 Vi börjar med att sätta fast en av de nedersta takplåtarna. Det görs noga efter anvisningarna och med hjälp av de plywoodremssor som sitter ovanpå sparrarna. Mät noggrant in till takfotsregeln innan plåten skruvas fast i nederkant.

2 Den övre plåten skjuts på plats nerifrån och uppåt upp så att plåtarna hakar i varandra innan de skruvas fast. För att få skarven riktigt tät knackas den försiktigt ihop. Lagg en regelbit mellan för att skydda plåten.

**Söndag kl. 11.00
– taket kan lyftas på plats**

"Nu är det dags för taklagsfest. Vi skulle ha sagt till gästerna att komma lite tidigare, så kunde de ha hjälpt till att lyfta!"

3 Vi fortsätter hela vägen runt huset – nästan för plåtarna i sista sektionen sätts inte dit ännu. I byggsatsen finns det två svarvade spiror som ska monteras innan hela taket är på.

4 Nu ska vi täta mellan takplåtarna. Det görs med en plåtremsa med invikta kanter, som håller ihop plåtarna och gör skarven tät. Den träs på nedifrån och skjuts uppåt. Går det trögt kan du såpa in kanten. Använd en regel som slagkloss.

5 Remsorna är för långa och sticker ut en bit och ska böjas och klippas av. Anvisningarna talar om var du ska klippa av plåten. Använd plåtsax eller bågfil.
TIPS: Använd en falstäng och kläm ihop plåten så blir det lättare att böja den.

Väggarna tätas

Springorna mellan väggsektionerna ska tätas och till det används speciallister, som också finns i byggsatsen. En från insidan, och en från utsidan. Den på utsidan fästs med skruv genom beslagen mellan väggsektionerna. Därefter blir det lätt att fästa listerna på insidan med skruvar i de yttre listerna.

De stora plana ytorna under fönstren känns lite nakna och det ändrar vi på med hjälp av fräst board. Den finns i olika utföranden och längder.

Listen fästs med skruv genom beslagen mellan sidorna.

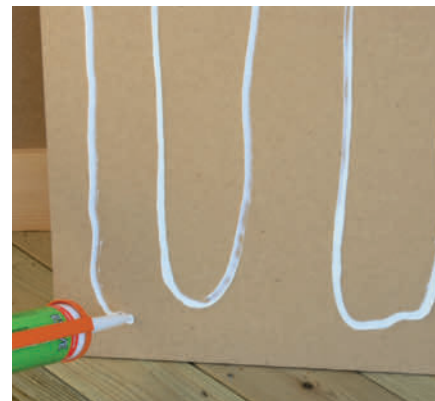
1 De yttre listerna mellan sidorna fästs med skruvar genom de tre monteringsbeslagen. Det är en fördel att vara två om jobbet. Då kan den ena hålla och den andra skruva.

2 Listen på insidan är lätt att skruva fast. Den fästs i den utvändiga listen. Det innebär också att de två listerna dras ihop och pressas mot sidorna på väggsektionerna, vilket innebär att det blir tätt mellan dem.

3 Med såg och styrlinjal kapas skivorna i rätt längd, så att de precis passar in i de befintliga "speglarna". Har du ingen linjal, så går det att spänna fast en bräda som du håller sågen mot.

4 Det är lättast att fästa skivorna med montagelim. Tänk på att det går åt mer än man tror. Vi använde drygt fem patroner till våra skivor. Var inte snål, för då finns det risk att skivorna lossnar.

5 De smala panelskivorna är inte tillräckligt breda för att täcka hela väggen under fönstren, men det spelar ingen roll. Eftersom skivorna har pärlspontmönster blir skarvarna faktiskt helt osynliga när skivorna väl är på plats.

6 Övergången till ramarna runt speglarna under fönstren orsakar inga problem, eftersom panelskivan är så tunn. Väljer du en tjockare skiva får du försöka fixa en snygg övergång, ev. med en list eller genom att fasa kanterna.

7 De nya skivorna är inte målade men är – precis som hela lusthuset – grundade och därmed klara för grundmålning och färdigstrykning. Golvet målar vi inte. Färgen slits så snabbt så vi stryker det i stället med olja.

Pricken över i

Nu är vi färdiga, eller nästan färdiga. Det är söndag eftermiddag och solen skiner fortfarande så vi hinner med en liten detalj. Att montera den svarvade spiran på taket. Och på insidan fästs en likadan spira, fast vänd neråt. Det är ju ett lusthus och lite snickarglädje skadar inte.

Spiran har målats i förväg – det gjorde vi varje gång vi tog en paus. För annars skulle vi få vänta tills den var torr innan den kunde sättas upp. Och när spiran väl är på plats kan vi äntligen montera de två sista takplåtarna och njuta av lusthuset, även om det regnar.

1 Spiran till taket målas vit. Men innan vi gör det behandlar vi alla kvistar med kvistlack. För kvistar och kåda slår snabbt igenom den vita färgen och det skulle skämma den fina spiran. Den grundmålas och färdigstryks två gånger.

När spirorna har förenats med den gängade stången kortas denna av.

2 Under taket, inne i lusthuset, sätts en annan spira. De två spirorna förenas med en lång, gängad stång och delarna låses med muttrar innan vi kapar stången. Det enda som återstår är att lägga de två sista takplåtarna på plats.

TIPS

Därför väntade vi med de två sista plåtarna! Det är mycket lättare att sätta upp spiran om man kan sticka upp kroppen genom taket. När spiran har monterats lägger vi på plåtarna, tätar med remsorna och drar åt spiran från insidan.

**Söndag kl. 17.00
– nu återstår bara att måla**
"Det tog två dagar och vi kan redan använda lusthuset. Penslar och färg får vänta lite – nu ska vi njuta av huset!"

